

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
W GIMNAZJUM NR 37
W WARSZAWIE**

Opracowała

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

Beata Matyszewska
Szkolny doradca zawodowy

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia ponadgimnazjalnego. System określa rolę, zadania i metody oraz formy pracy zawodoznawczej nauczycieli w ramach rocznego planu działania i jest włączony do statutu szkoły.

Podstawowe Akty Prawne Dotyczące Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Edukacyjno-Zawodowego

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. **o systemie oświaty** (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie **ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół** (Dz. U. z 2001 nr 61, poz. 624 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r w sprawie **zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach**(Dz. U. 2003 nr 11 poz. 114).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie **warunków i trybu przyjmowania uczniów do publicznych przedszkoli, szkół oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych**. Na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329, ze zm.).

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowych **zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych** (Dz. U. Nr 228) na podstawie art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie **zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej** w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 532).

Założenia Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego:

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
- na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki intelektualne, emocjonalne i zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia rodziny oraz wpływ środowiska,
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka,
- prowadzona jest indywidualna i grupowa praca z uczniami, rodzicami i nauczycielami (radą pedagogiczną),
- działania zawodoznawczej są planowane i systematycznie realizowane wg harmonogramu pracy szkoły,
- uczniowie wraz z nauczycielami informatyki są włączani do tworzenia bazy informacyjnej w szkole.

Program WSDZ zakłada w obszarach działania pracę z:

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

- nauczycielami,
- uczniami (klasą),
- rodzicami
- przedsiębiorcami, pracodawcami, organizacjami pozaszkolnymi

WSDZ w ramach pracy z nauczycielami (radą pedagogiczną) obejmuje:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- określenie priorytetów dotyczących orientacji i poradnictwa zawodowego w ramach programu wychowawczego
- określenie priorytetów w zakresie tworzenia szkolnej bazy środków informacyjno-dydaktycznych z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego,
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli przyszłego pracownika,

WSDZ w ramach pracy z uczniami obejmuje:

- prowadzenie zróżnicowanych metod aktywnego poznawania własnych zasobów ucznia, kierunków kształcenia, zawodów i rynku pracy,
- zapoznawanie się z zawodami przyszłości na rynku krajowym i unijnym,

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

- poznawanie różnych zawodów,
- poznawanie asnych zasobów: umiejętności, zdolności, predyspozycji,,
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki wybieranych zawodów,
- konfrontowanie własnej samooceny z wymaganiami szkół i zawodów,
- poznawanie struktury i warunków przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych (oraz logowanie internetowe),
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i unijnym rynku pracy,
- przygotowywanie się do procesów reorientacji, mobilności oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, ograniczenia zdrowotne itp.,
- indywidualną pracę z uczniami niezdecydowanymi, posiadającymi przeciwwskazania zdrowotne w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych oraz o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- grupowe zajęcia aktywizujące prawidłowy wybór zawodu i szkoły (np. warsztaty, treningi),
- wskazywanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych w systemie poza oświatowym,
- kształtowanie umiejętności świadomego i realistycznego wyboru i poszukiwania pracy.

WSDZ w ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci (np. warsztaty, mediacje, prelekcje),
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań zawodoznawczych szkoły,

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa ponadgimnazjalnego (oraz wyższego w miarę potrzeb),
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.,
- gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowych w regionie,
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i unijnym rynku pracy.

WSDZ w ramach pracy z organizacjami poza szkołą:

- usytuowanie blisko ucznia profesjonalnej pomocy doradczej zgodnie ze standardami Unii Europejskiej,
- włączanie placówek, instytucji i zakładów pracy w proces orientacji zawodowej m.in.: poradni psychologiczno-pedagogicznych (PPP), ośrodków doradztwa zawodowego (ODZ), urzędów pracy (UP), Ochotniczych Hufców Pracy (OHP), poradni medycyny pracy (PMP), prywatnych przedsiębiorców

Cele programu WSDZ:

1. Aktywizowanie i podnoszenie kompetencji nauczycieli do prowadzenia orientacji i doradztwa zawodowego.
2. Rozwijanie aktywności poznawczej uczniów w kierunku właściwej samooceny swoich możliwości psychofizycznych.
3. Poznawanie przez młodzież własnych zasobów w określaniu przydatności zawodowej.
4. Kształtowanie świadomych decyzji w wyborze zawodu i szkoły.
5. Aktywizowanie uczniów do poznawania różnych grup zawodowych.
6. Inspirowanie uczniów do poznawania kierunków kształcenia i wymagań edukacyjnych w szkołach ponadgimnazjalnych.

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

7. Poznawanie rynku pracy oraz zjawisk reorientacji, mobilności zawodowej i bezrobocia.
8. Poznawanie zawodów przyszłości w kraju i w Unii Europejskiej.
9. Zapoznanie rodziców z problematyką rozwoju zawodowego dziecka.
10. Aktywizowanie rodziców w proces wychowawczy dziecka dotyczący wyboru zawodu i właściwej szkoły ponadgimnazjalnej.
11. Włączanie placówek, instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.
12. Prowadzenie indywidualnego i grupowego doradztwa zawodowego na terenie gimnazjum.
13. Prowadzenie diagnozy środowiska szkół ponadgimnazjalnych (ranking) i dostosowanie ofert edukacyjnych do potrzeb uczniów oraz do zmian na rynku pracy.

Zadania wynikające z celów programu

1. **Harmonogram pracy gimnazjum.**
2. **Czynniki prawidłowego wyboru zawodu.**
 - o MODUŁ I – klasa I – „Co posiadam i jak mogę się rozwijać? -Uczeń poznaje własne zasoby w odniesieniu do wymagań poznawanych zawodów”.
 - o MODUŁ II – klasa II – „Czego spodziewać się na rynku pracy i w pracy? - Uczeń poznaje specyfikę poruszania się po rynku pracy w kraju i UE oraz warunki różnego rodzaju umów o pracę ”
 - o MODUŁ III – klasa III – „Kim będę? – Uczeń poznaje ścieżki kształcenia ponadgimnazjalnego i rynek pracy”.
3. **Przewidywane efekty podejmowanych działań.**

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

Realizacja założonego programu działań z zakresu WSDZ w gimnazjum umożliwi młodzieży osiągnięcie znaczących efektów edukacyjnych w prawidłowym wyborze zawodu i szkoły ponadgimnazjalnej. Następstwem realizacji tego programu jest również pomoc rodzinie w wypełnianiu przez nią podstawowych obowiązków społecznych, czyli w wychowywaniu i kształtowaniu określonych postaw i zachowań, w szczególności związanych z właściwym planowaniem kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci.

W związku z powyższym, absolwent gimnazjum będzie umiał określić (opisać):

- różne zawody (siebie w relacji zawodowej, swój zawód w grupie zawodowej, charakterystykę swojego zawodu i pokrewnych zawodów oraz źródła informacji o zawodach),
- swoją osobowość (szczególnie w zakresie silnych cech, na których będzie mógł oprzeć swoją przyszłość, a jednocześnie dokonać właściwej samooceny własnych możliwości psychofizycznych celem podjęcia prawidłowej decyzji zawodowej),
- ścieżki kształcenia ponadgimnazjalnego i rynek pracy (program edukacyjny w wybranej szkole, możliwości ustawicznego kształcenia się oraz regionalny i ogólnopolski rynek pracy),
- poziom zdobytej wiedzy i sprawności w aktywnym i samodzielnym rozwiązywaniu sytuacji edukacyjno-zawodowych,

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

Efektem końcowym realizacji programu jest przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy. Planowane metody i formy oceny założonych efektów programu Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego powinny być objęte monitoringiem działań w zakresie pracy z nauczycielami, uczniami i ich rodzicami.

HARMONOGRAM PRACY GIMNAZJUM

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

l.p	Zadania	Realizator	Termin	Uwagi
1.	Zorganizowanie szkoleniowej rady pedagogicznej na temat „WSDZ w naszej szkole” – ustalenie metod i form pracy zawodoznawczej w szkole	Szkolni doradcy zawodowi	Wrzesień-październik	Szkolenie warsztatowe
2.	Powołanie szkolnej sekcji zawodoznawczej przy samorządzie uczniowskim szkoły	Opiekun samorządu uczniowskiego	Wrzesień -październik	Współpraca z pedagogiem i psychologiem szkolnym
3.	Aktualizowanie „Szkolnej Tablicy Zawodoznawczej”	Sekcja zawodoznawcza we współpracy z szkolnym doradcą zawodowym/skolnym pedagogiem	Cały rok szkolny	Kontakt z ODZ, PPP, UP
4.	Psychoedukacja rodziców (spotkania, warsztaty, prelekcje, porady, konsultacje)	Wychowawcy klas, pedagog/psycholog/ szkolni doradcy zawodowi	W zależności od potrzeb- cały rok szkolny	Kontakt z PPP, ODZ, Poradnia Medycyny Pracy
5.	Przeprowadzanie lekcji wychowawczych w klasach	Wychowawcy klas	Zgodnie z planem wychowawczym	Propozycje tematów zajęć zawarte w modułach dla poszczególnych klas
6.	Przeprowadzanie pogadanek w klasach przez	Szkolni doradcy	Zgodnie z planem pracy	-

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

	szkolnych doradców zawodowych/pedagoga/psychologa	zawodowi/pedagog/psycholog	pedagoga/psychologa	
7.	Udzielani informacji o specyfice zawodów związanych z lekcjami przedmiotowymi	Nauczyciele przedmiotowi	Zgodnie z rozkładem materiału	Propozycje tematów zajęć zawarte w modułach dla poszczególnych klas
8.	Przygotowanie ewidencji uczniów klas III z problemami zdrowotnymi w celu konsultacji indywidualnej z doradcą zawodowym	Pielęgniarka szkolna	Grudzień każdego roku	Kontakt z PPP lub ODZ, PMP
9.	Omówienie dokumentacji i kryteriów przyjęć uczniów klas III do szkół ponadgimnazjalnych	Wychowawcy klas VI i III gimnazjum, szkolni doradcy zawodowi	Marzec-maj	Kontakt ze szkołami ponadgimnazjalnymi
10.	Organizacja logowania internetowego do szkół ponadgimnazjalnych	Nauczyciele informatyki	Maj-czerwiec	Kontakt ze szkołami ponadgimnazjalnymi
11.	Zorganizowanie wyjść do szkół ponadgimnazjalnych w ramach Dni Otwartych	Wychowawcy klas III/skolni doradcy zawodowi	W zależności od możliwości szkół	Kontakt z dyrekcją szkół ponadgimnazjalnych
12.	Udział uczniów klas II i III w „Targach edukacyjnych”	Pedagog/psycholog Sekcja zawodoznawcza	Wg ustalonego terminu giełdy	Kontakt z organizatorem targów

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

13.	Udział uczniów w warsztatach organizowanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną	Pedagog/psycholog Sekcja zawodoznawcza	Zgodnie z terminem zaproponowanym przez ODZ	Kontakt z ODZ
14.	Badanie losów absolwentów (wybory szkół ponadgimnazjalnych)	Dyrektor/sekretarka/nauczyciele informatyki/ szkolni doradcy zawodowi	Wrzesień kolejnego roku szkolnego	Kontakt ze szkołami ponadgimnazjalnymi

DZIAŁANIA WOBEC UCZNIÓW

MODUŁ I – KLASA I – „Uczeń poznaje własne zasoby”

Materiały potrzebne do realizacji na godzinach wychowawczych przygotowane przez pedagoga/psychologa szkolnego

L.p.	Treści programowe	Realizacja	Uwagi o realizacji
------	-------------------	------------	--------------------

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

1.	„Moje mocne strony” – określenie swoich umiejętności oraz talentów (elementy autoprezentacji)	Lekcje wychowawcze	-
2.	„Kształuję swój charakter” – określenie cech swojego charakteru oraz wizji rozwoju osobistego z uwidocznieniem rozwijania zalet i eliminowania wad w strategii działania		Na realizację tematu potrzebne 2 godziny lekcyjne
3.	„Zawodowe drzewo genealogiczne” – poznanie rodzinnych uwarunkowań wyboru zawodu		Współpraca z rodziną
4.	Poznaj swoje zainteresowania – odkrycie swoich zainteresowań i możliwości ich rozwijania		Informacje o kołach zainteresowań na terenie szkoły i miasta
5.	Człowiek i okresy jego życia – poznanie funkcjonowania człowieka w różnych fazach jego życia	Lekcje biologii i wiedzy o społeczeństwie	Aktywizowanie uczniów do zbierania różnorodnych informacji i materiałów zawodoznawczych
6.	Komunikacja interpersonalna – poznanie sposobów na poprawne relacje interpersonalne		
7.	Człowiek i jego potrzeby – odkrycie najważniejszych potrzeb i ich wpływu na kierowanie swoim życiem		
8.	Rola i funkcje rodziny – rola rodziny w życiu zawodowym		
10.	Zasady sporządzania rysunku technicznego (zawody: ślusarz, murarz, projektant)		

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

	odzieży, itp.)		Wdrażanie uczniów do wykonywania różnych czynności zawodowych
11.	Poznajemy działanie odbiornika radiowego (zawody: elektronik, elektromonter, elektryk)		
12.	Operacje technologiczne obróbki metalu (zawody: tokarz, mechanik pojazdów samochodowych, blacharz)		
13.	Edytory graficzne – tworzenie i drukowanie prac (rozpoznawanie zdolności, np. plastycznych oraz umiejętności planowania architektonicznego)	Lekcje informatyki	Poznawanie i rozwijanie sfer osobowości z zastosowaniem różnorodnych technik komputerowych
14.	Tworzenie witryn WWW (pobudzenie i rozwijanie wyobraźni twórczej)		
15.	Obliczenia w arkuszu kalkulacyjnym – usprawnianie spostrzegania, zdolności matematycznych		

MODUŁ II – KLASA II – „Uczeń poznaje różne zawody”

L.p.	Treści programowe	Realizacja	Uwagi o realizacji
1.	Zakładamy kącik zawodoznawczy	L e k c j e w y c	Teczki o zawodach,

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

			gablota, gazetka, itp
2.	Co to znaczy dobrze i źle wybrany zawód – poznajemy kryteria wyboru zawodu		-
3.	Poznajemy zawody, w tym zawody przyszłości		Współpraca z UP, ODZ
4.	Sztuka podejmowania decyzji – zrozumienie przewidywania konsekwencji swoich wyborów życiowych		-
5.	Prawa i obowiązki obywateli w demokratycznym państwie – znaczenie asertywności i kreatywności w życiu zawodowym	Lekcje z wiedzy o społeczeństwie	-
6.	Rola i zadania władzy państwowej (zapoznanie z zawodami w hierarchii urzędniczej)		
7.	Konstytucja Rzeczypospolitej –zagwarantowanie praw obywatelskich w życiu zawodowym, rola związków zawodowych		
10.	Domowa instalacja elektryczna	Lekcje techniki	Wdrażanie uczniów do wykonywania różnych czynności zawodowych
11.	Poznanie zasad silnika spalinowego i elektrycznego		
12.	Środki transportu		
13.	Nadawanie i odbieranie fal radiowych,		
14.	Budowa domofonu, telefonu, telefonia komórkowa		

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

13.	Internetowe poszukiwania –psychozabawy w Internecie służące poznawanie swoich predyspozycji zawodowych	Lekcje z informatyki	Motywowanie uczniów do aktywnego poszukiwania informacji o zawodach, korzystanie z techniki informacyjnej
14.	Tworzenie baz danych –rozwijanie zdolności organizacyjnych i tworzenia struktur informatycznych		
15.	Tworzenie konta pocztowego –poznanie przydatności konta przy poszukiwaniu pracy		
16.	Internet jako źródło wiedzy zawodowej –wyszukiwanie informacji o szkołach ponadgimnazjalnych, zawodach, instytucjach wspierających		

MODUŁ III– KLASA III – „Kim będę?” – uczeń poznaje ścieżki kształcenia ponadgimnazjalnego i rynek pracy

L.p.	Treści programowe	Realizacja	Uwagi o realizacji
1.	Oferta edukacyjna dla gimnazjalisty (system edukacji, zasady przyjęć do szkół, itp.)	L e k c j e w y c h o w a w c z e	Współpraca ze szkołami

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

2.	„Znam swoje predyspozycje zawodowe” – kwestionariusze, testy badające przydatność do zawodu		ponadgimnazjalnymi
3.	Analiza rynku pracy, drogi poszukiwania pracy – instytucje wspierające, praca w Unii Europejskiej, samozatrudnienie		Kontakt z PPP, ODZ
4.	Działalność gospodarcza człowieka – odkrywanie i rozwijanie aktywnych postaw wobec nauki i przyszłej pracy zawodowej	Lekcje z wiedzy o społeczeństwie	Rozwijanie zdolności i umiejętności odnalezienia się na współczesnym rynku pracy
5.	Gospodarka rynkowa – uświadomienie konieczności stałej aktywności zawodowej, poznanie znaczenia umiejętności negocjacji rynkowych		
6.	Przedsiębiorstwo – przykłady ścieżek awansu zawodowego pracowników; poznanie wymogów rozpoczęcia działalności gospodarczej		
7.	Staramy się o pracę – poznanie zasad tworzenia listu motywacyjnego, CV, elementy rozmowy kwalifikacyjnej		

DZIAŁANIA WOBEC RODZICÓW

IDŹ PEWNIE W PRZYSZŁOŚĆ

Lp.	Treść	Realizacja	Uwagi o realizacji
1.	Zapoznanie rodziców z możliwościami wsparcia rozwoju edukacyjnego, podstawami komunikacji z własnym dzieckiem	Pedagog, psycholog, pedagog terapeuta, wychowawca klasy	Informacja na zebraniu z rodzicami o możliwości rozmów doradczych ze specjalistami w szkole lub w PPP
2.	Warsztaty dla rodziców – rodzic, jako autorytet zawodowy.	Szkolny doradca zawodowy	Na zebraniu w październiku
3.	Możliwości kształtowania ścieżki edukacyjno-zawodowej po gimnazjum	Szkolny doradca zawodowy	Na zebraniu w styczniu po klasyfikacji

DZIAŁANA WOBEC RADY PEDAGOGICZNEJ

Przeprowadzenie warsztatowej rady szkoleniowej zapoznającej nauczycieli przedmiotowych i specjalistów z ich rolą w doradztwie zawodowym.